

การมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษาในการบริหารสถานศึกษา
โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โรงเรียนสุวรรณภูมิวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 27

Teachers' and Educational Personnel's Participation in School - Based
Administration at Suwannaphumwittayalai School under Secondary
Education Service Area Office 27

ลำพูน สิงห์ขา¹, ธีรภัทร์ ถิ่นแสนดี², กฤตยากร ลดาวัลย์³

Lumpoon Singkha¹, Theeraphat Thinsandee², Kittiyakorn Ladawan³

ทำวิจัยเมื่อ พ.ศ. 2560

E-mail : singkha_l@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1)ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษาในการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน 2)เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของครู และบุคลากรทางการศึกษาจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน 3)รวบรวมข้อเสนอแนะและแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนสุวรรณภูมิวิทยาลัย ตำบลสระคู อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 27 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 106 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาร์โรว์ ยามาเน่ ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 มีความคลาดเคลื่อน 0.05 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าห้าระดับ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.88 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

¹ Graduate Students Majoring in Educational Administration, Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus, Thailand.

^{2,3} มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

^{2,3} Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus, Thailand.

* ได้รับบทความ: 3 มกราคม 2562; แก้ไขบทความ: 30 เมษายน 2562; ตอรับการตีพิมพ์: 7 พฤษภาคม 2562

Received: January 3, 2019; Revised: April 30, 2019; Accepted: May 7, 2019

ได้ใช้ t-test และ F-test

ผลการวิจัยพบว่า (1)การมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษาในการบริหารสถานศึกษา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานโดยรวมอยู่ในระดับมาก (2)การมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของครูและบุคลากรทางการศึกษาจำแนกตามเพศ และระดับการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมรายด้านไม่แตกต่างกัน และจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ต่างกัน พบว่า รายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (3)ข้อเสนอแนะและแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านการกระจายอำนาจ ด้านการบริหารตนเอง ด้านการบริการแบบมีส่วนร่วม ด้านภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน ด้านการพัฒนาทั้งระบบ และด้านความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ พบว่า ให้มีการสำรวจปริมาณงานและอัตรากำลังในการดำเนินงานเพื่อวางแผนการบริหารงาน ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาพัฒนาตนเองด้านวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ครูและบุคลากรทางการศึกษาควรมีส่วนร่วมในการวางแผนการบริหารโรงเรียนให้เด่นชัดมากกว่านี้ บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาในการมีส่วนร่วมในการวางแผนการบริหารให้มากขึ้น เปิดโอกาสให้มีการรับฟังความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาเพิ่มขึ้นในการบริหารจัดการสถานศึกษา ควรมีระบบตรวจสอบการบริหารงานทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษามากกว่านี้ การบริหารงานควรคำนึงถึงประโยชน์ของสถานศึกษาเป็นสำคัญมีการกำหนดแผนพัฒนา ดำเนินการและมีการรายงานผล ประเมินผล แล้วนำไปใช้ในปรับปรุงในการปฏิบัติงาน

คำสำคัญ : 1. การมีส่วนร่วม 2. ครูและบุคลากรทางการศึกษา 3. โรงเรียนเป็นฐาน

ABSTRACT

The Objectives of the research article were to 1) study teachers' and educational personnel's participation in the school-based administration, 2) compare their participation as such to their different genders, educational qualifications and working experiences, 3) collect suggestions for and guidelines on upgrading their participation in school-based administration at Suwannaphumwittayalai School under Secondary Education Service Area Office 27. The sampling groups employed for the research were: teachers and educational personnel at their school. They made up 106 subjects selected by Taro Yamane's table at the reliability of 95 per cent and the error of 0.05. The device used for data collection was the five-rating scale questionnaire, each of which had its reliability of IOC at 0.88. Statistical units utilized for data analyses embraced: percentages, arithmetic means, standard deviations, t-tests และ F-tests.

Research findings have found the following results: 1) Teachers' and educational personnel's participations in the school-based administration at their school mentioned above have been rated at the high scale in the overall aspect. 2) According to data on

sampling groups' different genders and educational qualifications, their participations in the school-based administration have found no significant differences in each aspect. These data, therefore, are not conducive to the determined hypotheses. In contrast, data on their different working experiences have shown striking differences with the statistical significance at .05. 3) Their suggestions that follows as guidelines on school-based administration in six aspects involve: decentralization, self-administration, participative administration, supportive leadership, the entire system development, and accountable onus. First, it is absolutely necessary to undertake surveys of job quantities and staffing rates for administrative planning. Secondly, teachers and educational personnel ought to be encouraged and supported to further their studies in succession for the sake of the career ladder of their own. Thirdly, they should have been clearer aware of their administrative roles in the school-based administration than they really are. Fourthly, administrative roles of the school panel have to be increased. Fifthly, the administrative panel must open more opportunities to take on the board teachers' and educational personnel's opinions. Sixthly, they should have more scrutiny systems of external and internal administrations than they currently do. Finally, they usually focus on their school benefits as the top priority. In theory, they must examine development plans and implement. In practice, it is imperative to report outcomes and evaluate them to enhance work performance.

Keywords : 1. Participation 2. Educational personnel 3. School-based Administration

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การศึกษานับเป็นรากฐานที่สำคัญในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า การแก้ปัญหาและการพัฒนาในด้านต่างๆ เพราะการศึกษามีความสำคัญโดยตรงกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นผู้รู้จักคิด รู้จักทำ รู้จักแก้ปัญหาช่วยพัฒนาฟื้นฟูศักยภาพของบุคคลให้สามารถพึ่งตนเอง พัฒนาตนเองพัฒนาชุมชน และพัฒนาสังคมได้ การศึกษาจึงเป็นกระบวนการพัฒนาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในฐานะที่เป็นรากฐานของการพัฒนาด้านอื่นๆ ปัญหาที่จำเป็นต้องปรับปรุงและพัฒนาทั้งด้านการส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาแก่ประชาชน ด้านคุณภาพการศึกษาโดยเฉพาะระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านขีดความสามารถในการแข่งขัน สิ่งสำคัญที่จะทำให้ประเทศไทยเกิดความเจริญก้าวหน้าได้ จำเป็นต้องใช้การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกๆระดับและทุกรูปแบบ ให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมจัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ ภูมิหมายเพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติ จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมและยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553 : 1)

ด้วยเหตุผลข้างต้นได้ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยจำเป็นต้องเร่งพัฒนาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระบบการจัดการศึกษาของประเทศ เพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพและศักยภาพเพียงพอต่อการดำรงชีวิตอยู่ได้ในสังคมที่เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยต้องการให้ประชากรของประเทศสามารถร่วมมือและแข่งขันกับประชาคมโลกอื่น ๆ ได้อย่างเหมาะสมจึงได้มีการบังคับใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ซึ่งเป็นกฎหมายที่เป็นกรอบหลักในการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบโดยมุ่งกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษาจากส่วนกลางไปยังสถานศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน ซึ่งมุ่งหวังจะให้เป็นการเพิ่มประสิทธิผลในการจัดการศึกษาและตอบสนองความต้องการของชุมชนที่ระบุว่า “ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไปไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่โดยตรง” โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 มีวิสัยทัศน์มุ่งสู่คุณภาพและมาตรฐาน บริการประทับใจ เพื่อให้ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพการศึกษาได้มาตรฐานและได้นำแนวคิดในการกระจายอำนาจการบริหารจากส่วนกลางไปยังสถานศึกษามีการนโยบาย กำหนดจุดหมาย วางแผนเป้าหมาย ตลอดจนวิธีการดำเนินงานของโรงเรียนเพื่อให้การบริหารสถานศึกษาบรรลุผล สอดคล้องกับแนวคิดในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Base Management) ที่มุ่งให้สถานศึกษามีอิสระและมีความคล่องตัวในการบริหารงานด้านวิชาการ การเงิน การบริหารงานบุคคล และเปิดโอกาสให้ชุมชนเขามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจและให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน ตัวแทนครู ผู้แทนชุมชน โดยมีความเชื่อว่าการตัดสินใจที่ดีที่สุดเกิดจากการตัดสินใจของคณะบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดและมีส่วนเกี่ยวข้องกับนักเรียนมากที่สุด(วีระยุทธ ชาตะกาญจน์, 2556 : 57)

โรงเรียนสุวรรณภูมิวิทยาลัยได้มุ่งเน้นให้การบริหารสถานศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยโรงเรียนมีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา นโยบาย การปฏิรูปการศึกษา แผนพัฒนาคุณภาพการจัดการสถานศึกษาของสถานศึกษา แผนปฏิบัติการสอดคล้องในการพัฒนาผู้เรียนในอนาคต ส่งเสริมให้แต่ละกลุ่มบริหารงานมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของสถานศึกษาให้มากที่สุดตามระบบการบริหารคุณภาพ (PDCA) (โรงเรียนสุวรรณภูมิวิทยาลัย, 2560 : 19) โดยมีการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน(School - Based Management : SBM) มุ่งเน้นการบริหารการกระจายอำนาจ การบริหารตนเอง การบริหารแบบมีส่วนร่วม ภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน การพัฒนาทั้งระบบและความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ในการบริหารสถานศึกษาทั้ง 4 กลุ่มงาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 33 อ้างถึงใน อรพรรณ พรสีมา, 2556 : 3) ประกอบด้วยกลุ่มบริหารวิชาการ กลุ่มบริหารงบประมาณ กลุ่มบริหารงานบุคคลและกลุ่มบริหารงานทั่วไปแล้วพบว่าโรงเรียนสุวรรณภูมิวิทยาลัยสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพดังผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) และรายงานประจำปีการศึกษาของสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2560 พบว่า คุณภาพของผู้เรียนและระบบประกันคุณภาพภายใน อยู่ในระดับดีเยี่ยม กระบวนการบริหารและการจัดการศึกษา และกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับดี (โรงเรียนสุวรรณภูมิวิทยาลัย, 2560 : 54)

ผู้วิจัยเห็นว่า ความสำคัญในการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้มีคุณภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำสูงสุดของโรงเรียนต้องเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีความเป็นผู้นำทางการศึกษา คือ มีวิสัยทัศน์ มีความรู้ความสามารถและให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษาในการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เพื่อให้สถานศึกษามีการพัฒนาให้เกิดขึ้นโดยตรงกับนักเรียน มีเป้าหมายสูงสุดอยู่ที่การพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่สังคมไทยต้องการ (อุทัย บุญประเสริฐ, 2543 : 13) ข้าพเจ้าผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษาในการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โรงเรียนสุวรรณภูมิวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยคาดหวังว่าผลของการวิจัยจะเป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับการบริหารสถานศึกษาที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาการบริหารโรงเรียนต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษาในการบริหารสถานศึกษา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โรงเรียนสุวรรณภูมิวิทยาลัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27

2.2 เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของครูและบุคลากรทางการศึกษาจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

2.3 เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะและแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โรงเรียนสุวรรณภูมิวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานแตกต่างกัน

3.2 ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานแตกต่างกัน

3.3 ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานแตกต่างกัน

4. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

4.1 เพื่อทราบการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษาในการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โรงเรียนสุวรรณภูมิวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ที่มีต่อการบริหารงานสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ในการวางแผนพัฒนาส่งเสริม ปรับปรุงแก้ไข กระบวนการดำเนินงานให้สอดคล้องในการพัฒนาสถานศึกษา

4.2 ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาโดยจำแนกเพศ ระดับการ

ศึกษา และประสบการณ์การทำงานเพื่อหาแนวทางพัฒนาสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาในการบริหารสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการต่อไป

4.3 ทำให้สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อเป็นแนวทางพัฒนาข้อเสนอแนะและแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โรงเรียนสุวรรณภูมิวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 และยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาและเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการศึกษาต่อไป

5. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษาในการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โรงเรียนสุวรรณภูมิวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนสุวรรณภูมิวิทยาลัย ตำบลสระคู อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 106 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) (ยุทธ ไกยวรรณ, 2545 : 107) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 มีความคลาดเคลื่อน 0.05 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 42 ข้อ ซึ่งได้หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.88 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานได้ใช้ t-test และ F-test และทดสอบความแตกต่างรายคู่ตามวิธีของ Scheffé

6. ผลการวิจัย

6.1 การมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษาในการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โรงเรียนสุวรรณภูมิวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการพัฒนาทั้งระบบ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการกระจายอำนาจ

6.2 การมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของครูและบุคลากรทางการศึกษาจำแนกตามเพศ และระดับการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมรายด้านไม่แตกต่างกัน และการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของครูและบุคลากรทางการศึกษาจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน รายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วมและด้านความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 คู่ คือ ผู้ประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี กับผู้ประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

6.3 ข้อเสนอแนะและแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านการกระจายอำนาจ ด้านการบริหารตนเอง ด้านการบริการแบบมีส่วนร่วม ด้านภาวะผู้นำ

แบบเกื้อหนุน ด้านการพัฒนาทั้งระบบ และด้านความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ พบว่าให้มีการสำรวจปริมาณงานและอัตรากำลังในการดำเนินงานเพื่อวางแผนการบริหารงาน ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาพัฒนาตนเองด้านวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ครูและบุคลากรทางการศึกษาควรมีส่วนร่วมในการวางแผนการบริหารโรงเรียนให้เด่นชัดมากกว่านี้ บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาในการมีส่วนร่วมในการวางแผนการบริหารให้มากขึ้น เปิดโอกาสให้มีการรับฟังความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาเพิ่มขึ้นในการบริหารจัดการสถานศึกษา ควรมีระบบตรวจสอบการบริหารงานทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา มากกว่านี้ การบริหารงานควรคำนึงถึงประโยชน์ของสถานศึกษาเป็นสำคัญมีการกำหนดแผนพัฒนา ดำเนินการและมีการรายงานผล ประเมินผลแล้วนำไปใช้ในการปรับปรุงในการปฏิบัติงาน

7. อภิปรายผลการวิจัย

7.1 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษาในการบริหารสถานศึกษา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โรงเรียนสุวรรณภูมิวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านลำดับตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย พบว่า ค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือด้านการพัฒนาทั้งระบบส่วน รองลงมา คือ ด้านการมีภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุนด้านการบริหารตนเองด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการกระจายอำนาจ ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่าพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และการบริหารจัดการด้านต่างๆ ในรูปของคณะกรรมการที่มาจากคณะบุคคลที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับสถานศึกษานั้นๆ เป็นการบริหารที่สอดคล้องกับนโยบายการบริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษาที่จำเป็นต้องตัดสินใจและกำหนดรูปแบบของการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนและสังคมด้วยตนเองและผู้บริหารสถานศึกษามีความตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียน เพราะเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาในโรงเรียน เป็นงานหลักของฝ่ายบริหารครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องมีส่วนร่วมในการวางแผน ปฏิบัติงานและสะท้อนผลของการปฏิบัติงาน เพื่อใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทัดตะวัน นามจุมจัง (2558 : 205) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุนันทา เจริญจิตร โสภณ (2559 : 125) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อโรงเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วาทีต เพ็ญศิริ, ดร.กฤตยากร ลดาวัลย์ (2560 : 116) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายการจัดการศึกษาที่ 20 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ สุพิชญา ประมาคมา และคณะ (2561 : 119) ได้ทำวิจัย ความพึงพอใจของบุคลากรทางการศึกษาต่อ

การบริหารการศึกษาของโรงเรียนในเขตอำเภอวาปีปทุม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม พบว่า ความพึงพอใจของบุคลากรทางการศึกษาต่อการบริหารการศึกษาโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก

7.2 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของครูและบุคลากรทางการศึกษา

7.2.1 ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไม่แตกต่างกันที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า ศักยภาพในการทำงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีเพศต่างกันทำงานยึดหลักตามความรู้ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ในการทำงานเป็นสำคัญ อีกทั้งเพศไม่ได้เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อครูในการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พัชรี มนัสสนิธิ (2560 : 64) ที่ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศ ไม่แตกต่างกัน

7.2.2 ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นว่าการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษาในการบริหารโรงเรียนมีเป้าหมายร่วมกันและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของภาวิณี ขุนศรี (2557 : 3) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียน สังกัดเขตเทศบาลนครยะลา ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนสังกัดเขตเทศบาลนครยะลาไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภูมินทร์ วงศ์พรหม และคณะ (2561 : 187) ที่ได้ศึกษาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพต่างกันมีการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิโรวรรณ รสชา(2561 : 76) ที่ได้ศึกษาการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาอำเภอโพธารายสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการจำแนกตามระดับการศึกษา รายด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนโดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7.2.3 ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่พบว่าด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วมแตกต่างกันจำนวน 1 คู่ คือผู้ประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี กับ ผู้ประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกันที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า ครูที่มีประสบการณ์มากมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการในการบริหารงานการบริหารงานของผู้บริหารมากกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อยเพราะมีตำแหน่ง อำนาจและภาระงานสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อยสอดคล้องกับผลการวิจัยของภาวิณี ขุนศรี (2557 : 4) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนสังกัดเขตเทศบาลนครยะลา ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีประสบการณ์ต่ำ

กว่า 5 ปี และประสบการณ์ 5 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมในการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับงานวิจัยของทวิท ระโหฐาน (2552 : 65-66) ที่ได้ศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า การมีส่วนร่วมของครู จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน รายด้านแตกต่างกัน ด้านความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 คู่ คือ ผู้ประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี กับ ผู้ประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกันเป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่หลากหลายในหน้าที่และบทบาทที่แตกต่างกันจึงมีทักษะในการทำงานด้านต่างๆ จนมีความน่าเชื่อถือจนได้รับการยอมรับจากผู้บริหารและเพื่อนร่วมวิชาชีพ จึงทำให้มีบทบาทหรือมีส่วนร่วมมากกว่าครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์น้อยกว่า

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานด้านการกระจายอำนาจ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมระบบการตรวจสอบการใช้งบประมาณ การเงิน ทรัพย์สิน และรายได้ต่าง ๆ ของตนเอง ผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมการใช้งบประมาณ การเงิน ทรัพย์สิน และรายได้ต่างๆ ของตนเองให้มากขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนดนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาทั้งในระยะสั้น ระยะกลางและระยะยาวอย่างต่อเนื่องและมีการปฏิบัติอย่างจริงจังให้มากขึ้น

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.2.1 ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษาในการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านการกระจายอำนาจ ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ด้านการบริหารตนเอง ด้านการมีภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุนด้านการพัฒนาทั้งระบบ และด้านความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้และนำข้อมูลที่ได้ไปวางแผนเพื่อกำหนดเป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาเพื่อให้สถานศึกษาบรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

8.2.2 ครูและบุคลากรทางการศึกษามีบทบาทเป็นหลักในการบริหารงานภายในโรงเรียนด้วย ครูจะมีสัดส่วนมากที่สุดในคณะกรรมการโรงเรียนเป็นผู้ใกล้ชิดและมีความสัมพันธ์กับนักเรียนมากที่สุด ซึ่งเป็นครูจึงย่อมจะรู้ปัญหาทุกอย่างได้ดีกว่า และหากเกิดปัญหาก็จะสามารถตัดสินใจแก้ไขได้ตรงจุดมากที่สุด การบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนในการปฏิบัติหากครูที่ใช้ความรู้ความสามารถที่มีอยู่ในการปฏิบัติงานให้กับโรงเรียน โดยมีความตรงต่อเวลา มีความพยายามในการทำงาน มีความเสียสละที่จะทำงานเต็มที่ โดยคำนึงถึงคุณภาพของงานและชื่อเสียงของโรงเรียนเป็นสำคัญ

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

8.3.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษาในการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

8.3.2 ควรศึกษาสภาพปัญหาความต้องการของครูและบุคลากรทางการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา ในด้านการบริหารงานด้านอื่นๆ ของโรงเรียน เพื่อพัฒนาการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

8.3.3 ควรศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียน

9. เอกสารอ้างอิง

- ทวิท ระโหฐาน. (2552). การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- ทัดตะวัน นามจุมจัง. (2558). การพัฒนาแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 9(ฉบับพิเศษ). 205-218.
- พัชรี มนัสสนิท. (2560). การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ภาวิณี ขุนศรี. (2557). การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนสังกัดเขตเทศบาลนครยะลา. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ภูมินทร์ วงศ์พรหม และคณะ. (2561). การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด. วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด. 7(1). 187-200.
- ยุทธ ไกยวรรณ. (2545). พื้นฐานการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- โรงเรียนสุวรรณภูมิวิทยาลัย. (2560). แผนปฏิบัติการโรงเรียนสุวรรณภูมิวิทยาลัย ปีการศึกษา 2561. ร้อยเอ็ด : โรงเรียนสุวรรณภูมิวิทยาลัย.
- โรงเรียนสุวรรณภูมิวิทยาลัย. (2560). รายงานประจำปีของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2560. ร้อยเอ็ด : โรงเรียนสุวรรณภูมิวิทยาลัย.
- วาทิต เพียรศิริ, ดร.กฤตยากร ลดาวัลย์. (2560). การบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายการจัดการศึกษาที่ 20 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3. วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด. 6(1). 116-126.

- วิโรวรรณ รสชา. (2561). การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาอำเภอโพธาราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2. **วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด**. 7(2). 76-87.
- วีระยุทธ ชატะกาญจน์. (2556). **เทคนิคการบริหาร สำหรับนักบริหารการศึกษามีอาชีพ**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ. (2553). **แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559)**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สุนันทา เจริญจิตรโสภณ. (2559). การบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อโรงเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร. **วารสารชุมชนวิจัย**. 10(2). 125-134.
- สุพิชญา ประมาคะมา และคณะ. (2561). ความพึงพอใจของบุคลากรทางการศึกษาต่อการบริหารการศึกษาของโรงเรียนในเขตอำเภอวาปีปทุม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม. **วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด**. 7(1). 119-131.
- อรพรรณ พรสีมา. (2556). **รูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน**. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2543). **รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการของสถานศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

10. คำขอบคุณ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยดีเพราะความอนุเคราะห์จากคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ที่ให้คำแนะนำเป็นอย่างดีมาโดยตลอด ขอขอบคุณ ดร.ธีรภัทร์ ถิ่นแสนดี และ ดร.กฤตยากร ลดาวัลย์ ที่ได้ให้คำปรึกษา ให้ความรู้ คำแนะนำ แนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง ขอขอบคุณนายศิริ ธนะมูล ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 และนายเทพรังสรรค์ สุวรรณโท ผู้อำนวยการโรงเรียนสุวรรณภูมิวิทยาลัย คณะครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกท่านที่ให้กรุณาให้ความช่วยเหลือในด้านการให้ข้อมูลและการเก็บข้อมูลในการวิจัย ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัยทำให้สารนิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงได้อย่างสมบูรณ์ผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่ง

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการวิจัยนี้ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณแก่บิดามารดา ครูอาจารย์ครอบครัวและผู้มีอุปการคุณทุกท่าน